

Nr 2 mars 2010

Finlands

Synskadade

4

I punkternas
värld

8

Årets brailör:
Börje Kukkonen

10

I vulkanernas
skugga

Innehåll Nr 2/10

- 3** Ledaren: Vem styr tekniken?
- 4** I punkternas värld
- 7** Braillefest
- 8** Intervju med Årets Brailör
- 10** I vulkanernas skugga
- 14** Kåseriet: Vängåvan
- 16** Meddelanden
- 20** Meddelanden från distrikten
- 23** Annonser: Tolktjänster erbjuds samt informationsdag
- 24** Annons: Hans Brummers stiftelse

Finlands Synskadade är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 99. Nummer 3/2010 utkommer 31.3, manusstopp 10.3.

Utgivare:

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f.,
Parisgränden 2 A 1,
00550 Helsingfors
Tfn 09-6962 300

Chefredaktör:

Sofia Stenlund, tfn 09-6962 3017
e-post: sofia.stenlund@fss.fi
Meddelanden och annonser
mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar:

Tina Dunderfelt, tfn 09-6962 3010
e-post: tina.dunderfelt@fss.fi.

Pärmbild: Vävteknik förevisas
Foto: May-Christin Åkerlund

ISSN 0789-5739

Vem styr tekniken?

I dagarna framkom nyheten om den hittills största stölden av betalkortsuppgifter i Finland. Tusentals kort kapades trots att betalningssystemet på den aktuella platsen sköttes av en utomstående tjänsteleverantör. Orsaken till att 100 000 konsumenters betalkortsuppgifter hamnat på villovägar verkar vara att datasystemet var föråldrat och därmed möjliggjorde att personer kunde hacka sig in och kom åt informationen.

Att dylika informationstekniska system är sårbara är ett faktum. Under den senaste tiden har man konstaterat oöverstigliga problem med allt från högskoleansökan till elektroniskt röstningsförfarande i nationella val. De ständiga luckorna och kryphålen i tekniken är oroväckande och skapar skepsis och misstänksamhet. Hur ska kunder och konsumenter kunna ha förtroende för system som gång på gång påvisar problem med tillförlitligheten? Och ytterligare – hur ska kunder och konsumenter med särskilda behov bevara sin tillit till tekniken?

Nya tekniska lösningar är ett måste för utvecklingen. Trots att man ibland önskar att man kunde spara slantarna i madrassen och aldrig riskera missbruk genom att överlämna sitt bankkort i andras händer är vi tvungna att förlita oss på att de tekniska system som finns är funktionsdugliga i det stora hela. Är det sedan så att vi råkar ut för problem är det viktigt att fokusera på vad man kan göra åt det och hur vi som konsumenter och våra rättigheter blir behandlade om olyckan är framme.

Alla våra handlingar innebär risker. Vi kan åtminstone gardera oss genom att inte medvetet publicera information vi inte vill att är tillgänglig för alla på till exempel forum på Internet. Bilder och uppgifter som vi vill dela med oss av kan distribueras på säkrare sätt än helt öppet för allmänheten. Vi kan också med sunt förnuft själv försöka behålla kontrollen över de elektroniska och informationstekniska sammanhang vi befinner oss i utan att bli alltför misstänksamma. Alla system har brister, även innan den tekniska utvecklingens intåg.

■ En del av deltagare och instruktörer på punktskriftskursen: Christine Lundén-Fredriksson, Birgitta Storbacka, Tessa Bamberg, Birgit Hellbom, Karl-Oscar Skogster och Viveka Sund.

I punkternas värld

En kall, snörik onsdag eftermiddag i januari 2010 sitter vi där i Koivupuisto, som ligger i Ylöjärvi utanför Tammerfors. Efter att snart ha tillbringat sex veckor tillsammans i punkternas värld är det dags för oss att sammanfatta allt vi varit med om och lärt oss. Vad minns vi? Först går det ganska trögt, men snart börjar det flöda. Nu får ni ta del av våra samlade intryck med den förhoppningen att någon av er läsare, som inte kan punktskrift, ska komma er för att börja med punktskrift, för det är intressant och inte alls omöjligt.

Först borde vi väl presentera oss innan vi berättar vidare. Jag, som fått den stora äran att skriva ner våra intryck, heter Lilian. De övriga deltagarna är Birgitta, Christine, Viveka, Ove, Kaj-Ole och Svante. Vi kommer från olika delar av vårt avlånga land men trivdes gott i varandras sällskap. Våra goda lärare har varit Tessa, Tor, Kalle och Börje. De har verkligen motiverat oss att lära oss punktskrift samt hela tiden uppmuntrat oss. Dessutom höll Birgit och Maja reda på oss och hjälpte till där det behövdes.

Först deltog vi - alla utom Viveka- i Grundkurs i punktskrift, som hölls tre gånger á en vecka hösten 2008 och våren 2009. Därefter deltog vi - alla utom Ove- i Punktskrift till nytta och nöje, som startade hösten 2009 och avslutades januari 2010. Den kursen omfattade också en vecka vid tre olika tillfällen. Viveka smälte genast in i gruppen, och vi saknade Ove. Kamratskapet var det inget fel på, och jag är väldigt glad att få ha stiftat nya bekantskaper, t.o.m. att ha fått nya vänner.

"...allt togs från första början precis som i Sound of Music"

■ De medverkande under kursen önskar att fler ska komma med och lära sig punktskrift. På bilden Karl-Oscar Skogster och ledsagare Birgit Hellbom.

Kursplatsen Koivupuisto må bli okommenterad, eftersom den beskrivs utförligt i FS nr 9/09.

Undervisningen har varit omväxlande och kraven lagom höga. Det förväntades inte att man skulle ha förkunskaper i punktskrift, utan allt togs från första början precis som i Sound of Music, Vi börjar från allra första början... Det kändes som om man åter gick i första klass då man fick lära sig alfabetet med hjälp av klossar. Undervisningen skedde till stor del i smågrupper, vilket är effektivt. Det är bara att konstatera att man lär så länge man lever, för ganska snart satt alfabetet, siffrorna och en del förkortningar i huvudet och fingrarna. Långsammare gick det med läsningen, men vi gjorde alla framsteg och läste trevliga texter av olika längd och innehåll. Det är efter avslutad kurs bara upp till var och en av oss att öva för att bli goda användare av punktskrift, eftersom vi har lärt oss att inse nytta av och nöje med punktskrift.

Gemensamma aktiviteter ordnades också i form av frågesport, bingo, domino, pausgymnastik. På fritiden prome-

nerade några i den vackra, lugna omgivningen, några tog ett dopp i sjön, några badade bastu. På kvällarna fick vi då och då njuta av fin musik, då Tor och Kaj-Ole trakterade husets instrument. Dialektväktarna var också på plats. Den som ville kunde anlita massör, vilket kunde behövas då, åtminstone jag, hade svårt att slappna av, för jag både läste och skrev med hela kroppen, mest med axlarna. En dag hade vi besök av en ergoterapeut, och det besöket var mycket uppskattat. En gång hade den som ville möjlighet att pröva på svartkorv.

Tack vare de här kursveckorna lever vi mycket längre, då det sägs att ett gott skratt förlänger livet. Skrattet har inte varit långt borta, för den ena historien tokigare än den andra har avlöst varandra, speciellt på fritiden. Om man hade noterat alla vitsar, skulle man ha en diger samling.

Vi deltagare är alla mycket tacksamma för att vi fått delta i kursen och hoppas på en fortsättning, åtminstone en kursträff.

Text och foto: Lilian Söderman

■ Börje Kukkonen valdes till Årets Brailör för verksamhetsåret tillika punktskrifts-jubileumsåret 2009. Här tillsammans med Tor Hanner, Tessa Bamberg och Sune Huldin som alla representerar FSS punktskriftsarbetsgrupp.

Braillefest!

Den internationella Brailledagen firades 23 januari 2010 med en fest på Lyktan, Vasa svenska synskadades verksamhetscentrum. Orsaken till att festen firades i Vasa berodde på att årets brailör var Vasabo. Omkring 45 personer hade kommit för att delta i festen trots den stränga kylan. Största delen från Vasatrakten men några från NÖSS och en grupp ända från Helsingfors ville delta i festligheterna.

Festen innehöll mycket sång och musik. Sune Huldin, ordförande i FSS punktskriftsarbetsgrupp, sjöng ett par visor och Vasa föreningens husband Los Blindos spelade några instrumentala låtar.

Projektansvariga för punktskriften, Tessa Bamberg, läste upp ett bidrag i skrivartävlingen som ordnades 2009 med anledning av att det gått 200 år sen Louis Braille föddes. Tävlingsbidra-

get av en argentinsk-svenska var formulerat som ett personligt brev till Braille och det var både intressant och lärorikt.

Sen var det då dags att kröna årets brailör. Sune Huldin läste upp motive- ringen till titeln och den stämde in på Börje Kukkonen som blev årets brailör. Han fick motta diplom och blommor. Börje har lärt sig punktskrift trots att fingrarna på den ena handen är delvis förstörda av mångårig reuma. Efter flera kurser fungerar han nu även som punktskriftsinstruktör. En kuriositet är att han skriver ner fotbollsresultaten från Vasabladet och skickar till punktskrifts- läraren Tor Hanner. Så kan punktskrif- ten i detta fall vara både till nytta och nöje för avsändare och mottagare.

Till firandet hör att man äter och dricker något gott. Detta år fanns en specialitet på menyn. Britten Nylund hade hittat på en Braillecellsbakelse. Den var rek- tangulär, ljusbrun med sex silverknop- par på. Såg ut som en Braillecell som används i punktskriftsundervisningen. Bakelsen innehöll bl.a choklad, kaffe, grädde, likör och aprikos. Den tycktes delikat enligt många festdeltagare.

Stämningen på festen var mycket god som det brukar vara när synskadade träffas och umgås. Jag tror att årets brailör, gästerna från Helsingfors och Jakobstad samt alla Vasa föreningens medlemmar for hem nöjda och glada efter årets Braillefest och föreningens första månadsmöte.

Text och foto: Britten Nylund

Man kan lära sig allt man vill!

Börje Kukkonen kan stå som en förebild för andra punktanvändare när det gäller att använda sig av punktskriften i det dagliga livet. I egenskap av en av FSS informatörer sprider han också kunskap om punktskriftens betydelse som synskadades eget skriftspråk till skolor, myndigheter och serviceinstanser.

Så formulerade sig FSS punktskriftsarbetsgrupp i motiveringen till sitt val av årets brailör. Att Börje Kukkonen blivit utsedd till titeln för verksamhetsåret 2009 meddelades av Tessa Bamberg, FSS punktskriftsansvariga, en tid innan själva Brilledagen och det hann bli spännande, berättar Börje själv.

- Tessa bad om att få tala med mig på tu man hand och hon såg mycket bekymrad ut. Jag undrade genast om jag gjort något tokigt, men hon sa bara att "det får vi se...". Men det är klart att jag blev mycket glad när jag kommit över chocken! Jag är ju en person som inte bryr mig så mycket om priser, men jag kommer aldrig att glömma att jag blev vald till Årets brailör under jubileumsåret!

Hela år 2009 har varit ett mycket aktivt år inom punktskriftsverksamheten i och med jubileumsåret till Louis Brailles 200-årsdags ära. Jubileumsår eller inte är Börje Kukkonen mycket noggrann med att alltid lyfta fram punktskriftens betydelse i alla sammanhang. Han är aktiv informatör och åker runt till olika instanser för att berätta om synskador, och han berättar att punktskriften alltid tas upp i någon form.

- Jag brukar alltid dela ut ett punktskriftsalfabete till elever, berättar Börje. Den första frågan är nästan alltid: "Var det svårt att lära sig?" och då brukar jag svara att det är samma procedur som när man lär sig språk i lågstadiet.

Börje berättar att det för honom själv räckte cirka ett år innan han tränade

upp sin läs- och skrivförmåga till ungefär det den är idag. Han upprätthåller punktskriften genom att läsa tidningar, både FSS produktioner och det pris han fick i samband med utnämningen till Årets brailör: En prenumeration på tidningen Veckobladet som han tycker om och läser från pärm till pärm. Dessutom skriver han alla sina minneslappar antingen på maskin eller reglett, regletten finns alltid med i fickan som anteckningsmaterial.

Slutligen ger Börje ett råd till dem som vill lära sig punktskrift men tvekar:

- Om det är något jag är beroende av är det punktskriften! Man kan lära sig allt man vill och de som inte lär sig vet inte vad de går miste om!

Text: Sofia Stenlund

■ Börje Kukkonen har gjort sig känd som en glad och positiv personlighet.

- Katedralen, en gammal och vacker byggnad.

I vulkanernas skugga

Solen strålar från en molnfri himmel, hettan dallrar i luften. En minibuss brummar fram längs byvägen och stannar framför hotellet. Det är med den vi skall åka in till Antigua Guatemala. Vi kramar om våra värdar Violeta och Stig, vakthunden rottweilern Neko beviljar oss en nådig svansviftning! Bussen kör genom Monte Rico och samlar upp passagerare.

I bussen är alla fönster öppna likaså takluckan. Luften väser när den drar in i mina öron, ögonen svider. Jag tänker, ja, jag dras nog snart ut genom takluck-

an och försvinner. Resolut sveper jag en kofta kring huvudet. May-Christine har en mycket bättre position, hon påstår att hon mår illa om hon inte får sitta

framme i bussen. Jag undrar om det inte är den snygga chauffören som gör att hon tror sig må illa. Om vi vill konversera med varandra måste vi skrika, men jag antar att ingen förstår vår Pedersöredialekt. Det bär uppåt hela tiden, eftersom Antigua ligger på tusenfemhundra metres höjd över havet. Efter några timmars skumpande närmar vi oss Antigua.

Konturerna av de fem vulkanerna avtecknar sig allt tydligare mot himlen, från den ena stiger en liten rökpelare upp. De grönskimrande sluttningarna blir klarare i färgen. Vi kommer in till Panorama, en by utanför Antigua, där vi skall bo hos Döna Grace, en god vän till Violeta och Stig. Det är inte lätt att hitta, gatuskyltar och husnummer är inte det som är utmärkande för Guatemala. Plötsligt stannar bussen, ivriga röster diskuterar, vi är framme. Döna Grace hälsar oss varmt välkomna. Hennes område är också omgärdat med en hög mur, med taggtråd över muren. Grace för oss till ett litet hus där vi skall bo. Själv bodde hon i ett annat hus. Hon har en otroligt vacker trädgård, där varje kvadratmeter utnyttjats. Där växer exotiska blommor, buskar och träd. Båda husen har takterrass och där är också samma blomsterprakt. Från takterrasserna har man en underbar utsikt över byn med vulkanerna i bakgrunden. Vulkanerna ligger tolv kilometer från Panorama. För sjutton år sedan kom Grace och hennes man till Guatemala som missionärer. De kom då i nära kontakt med människorna som bor där

och såg hur fattigt de hade det. Speciellt fäste de sig vid barnen som inte fick någon skolgång eller utbildning. Många barn var föräldralösa, så Grace och hennes man adopterade sjutton barn som fått gå i skola och skaffa sig en utbildning. De startade en fadderbarnverksamhet med faddrar från USA. För fyra år sedan avled Graces man, men Grace fortsatte oförtrutet med sin hjälpverksamhet. Hon har en mycket låg pension, men tack vare det lilla huset i trädgården, som hon hyr ut, kan hon fortsätta att finnas till för alla sina ungdomar. Grace är sjuttiofyra år, men det har jag svårt att fatta. Hon är liten, livlig och energisk, har ett varmt glatt skratt, ett stort hjärta och en famn som är öppen för alla.

På sluttningarna nedanför vulkanerna lever och bor tjugonio indianstammar. Husen är byggda på samma sätt som i Monterrico, utan glas i fönstren och utan dörr. Här är det dock ett helt annat klimat, det är varmt på dagen men kallt nattetid. Under vår vistelse hos Grace var temperaturen plus fjorton på natten. I indianbyarna kan det t.o.m. bli nattfrost. Andra dagen av vår vistelse där, började det strömma lava från en av vulkanerna, så två av byarna måste evakueras. Samtidigt som vi upplevde ett skalv i Monterrico var här ett skalv som mätte 6,1 på Richterskalan, och väggen i Graces vardagsrum hade fått en spricka. Många av Graces skyddslingar kom från de här byarna, och varje dag kom något av hennes fosterbarn och hälsade på. Vi kom i kontakt med fyra av dem. Den som

gjorde mest intryck på mig var Anita, en ung kvinna som studerade till merkonom. Hon bodde hemma och var äldst i en syskonskara på elva. Hennes far var snickare, han kunde varken läsa eller skriva, så Anita fick hjälpa honom med bokföringen. Anitas mor trodde att Anita hade en rik amerikan som sponsorerade henne, därför krävde hon att Anita skulle betala för sin sängplats i hemmet. Detta ledde till att Anita blev tvungen att flytta ut i trädgården under bar himmel. Det kunde inte Grace tåla så hon lät bygga ett tak över Anitas sovplats.

Anita kom hem till Grace tillsammans med en man som studerat till präst, också han ett av Graces adoptivbarn. Han var präst i grannbyn till Panorama. Han var mycket kortväxt och jag trodde det var en liten pojke. Där gjorde jag bort mig riktigt grundligt, jag trodde ju att han var ett barn och gav honom en stor kram. Sedan informerades jag om att man inte kramar varandra innan man är gifta! Anita hade med sig hantverk som hon ville sälja. Det var väskor, börsar, dukar mm. Själv hade hon en indiansk dräkt, en kjol i hemvävt ylletyg

■ En av de äldsta byggnaderna i staden, från 1500-talet. I nedre våningen hölls hästar och vagnar och i övre våningen bodde det fina folket. Huset är än i dag i verkligen gediget och gott skick.

och en blus med broderier. Anita förklarade att det tar fyra månader att sy broderierna om hon sitter tio timmar varje dag. Hon förevisade också det som hon vävde på. Varpen var upp-trädd på en käpp som hon knöt fast kring midjan. I den andra ändan hade hon två pinnar som hon turvist lyfte så att hon kunde trä in väften. För varje inslag trädde hon mönster med en nål.

Vi åt middag med Marvin, som studerade marknadsekonomi på kvällarna och arbetade som försäljare på dagarna samt med Luky, som gav oss en ordentlig omgång massage. Vi ville också bekanta oss med Antigua så vi promenerade in till staden. Det var inte så långt men både gator och trottoarer är svårframkomliga. Gatubeläggningen är gjord av stenar från vulkanslutningarna. Det är inte jämna runda stenar utan stenarna är kantiga och taggiga, så det skakar ordentligt när man kör på gatan. Enligt Grace är asfalt en alltför dyr beläggning.

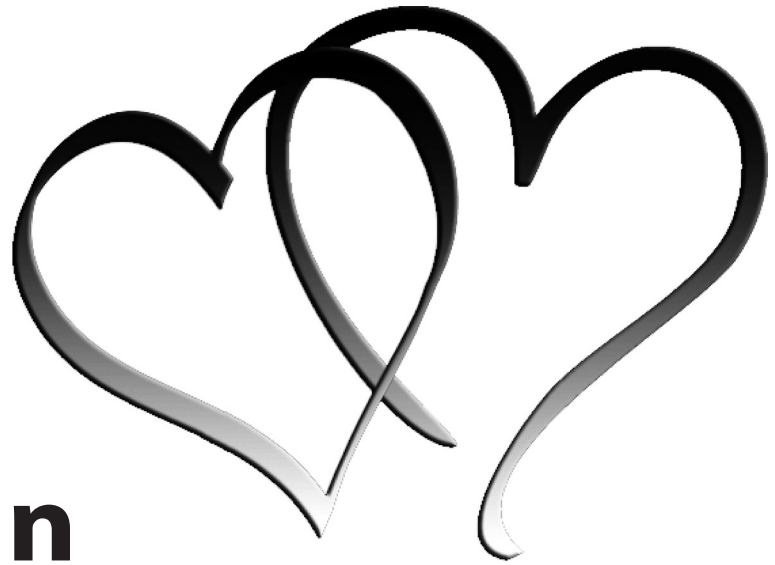
Antigua har en befolkning på ca 32 000 personer. Det är en gammal kulturhistorisk stad, grundad år 1543. Vi vandrade på gropiga trottoarer där min käpp ibland fastnade så att gummibandet drogs ut. Hästhovar klapprade mot stenbeläggningen, det var hästdroskor som drogs av magra hästar och nästan alla djur vi kom i kontakt med såg lika eländiga ut. En av de gamla fina byggnader vi besökte var det hus som de spanska El Conquistadorerna låtit bygga. Jag stod framför den jättestora dörren med en stor järnring, som fung-

erade som dörrkläpp och ett gallerförsatt titthål. Jag önskade att min vita käpp var ett trollspö, som kunde flytta mig tillbaka till den tid, när huset beboddes av de spanska erövrarna. Genom denna dörr kördes hästar och vagnar in och i andra våningen bodde människorna.

Vi gick genom marknadsplatsen med massor av hantverk, träslöjd och krims-krams. På söndagen, vår sista dag i Guatemala, besökte vi i den katolska kyrkan i byn. När mässan var slut kom prästen fram och hälsade, stänkte vigvatten på oss och välsignade oss för att vi var första gången i hans land.

Så kom dagen för vår hemresa, när vi skildes från våra nyvunna vänner undrade de när vi kommer tillbaka. Vi vill så gärna möta er igen. Till mig sa de enligt Graces översättning att de älskar mig för att jag får dem att skratta! Jag är nog van vid att man skrattar åt mig, när jag gör helt tokiga saker, men deras skratt var inte den sortens skratt. Ja, enligt jantelagen skall man inte berätta sådant om det berör en själv, men jag blev så varm och glad inombords att jag bara måste få tala om det. I vårt kalla och ibland karga klimat känns det så fint att kunna ta fram de här minnesbilderna. Inte en såpbubbla utan en glädjebubbla, som jag kan återuppleva och smaka på ibland.

Text: Ann-Britt Mattbäck
Foto: May-Christin Åkerlund

Vängåvan

”Med gåvor och gengåvor varar vänskapen längst, då de av hjärtat gives”

De orden finns på första sidan i min födelsedags- och namnsdagsbok, som jag fick av min moster på min 10-årsdag. Bokem är utgiven av Förlagsaktiebolaget Spegeln i Vasa år 1949. För varje dag finns en vers eller ett citat och likaså namnet på någon person född ifrågavarande dag.

I början var det viktigt att var och en själv skrev sitt namn och födelseår i boken. Om man var liten, så gällde det att hålla både tunga och penna i styr,

när man plitade sitt namn. Småningom började jag göra anteckningarna själv så fort jag fick nys om någons födelsedag. Boken ståtar också med kungligheter och andra celebriteter. En del födelsetider på året har varit populärare än andra. Vad sägs om 19 oktober och 26 mars? Där räcker raderna på långt när inte till. Denna Vängåva har följt mig under alla flyttningar, och alltid har den varit lika rolig att bläddra i.

En dag kom det ett nytt dataskrivbord till huset. Boken med sina blåa pärmar placerades i en av lådorna. Som det ofta går så växte pappershögen i lådan.

Boken, som var överst kom i kläm. Moderna skrivbordslådor kan inte lyftas ut. När boken sist och slutligen kom loss, var den i miserabelt skick. Lösa pärmar och blad virvlade runt. Till all lycka så var bladen hela. Boken förpackades till ett bättre förvaringsställe, och behandlades därefter med varsam hand.

Så hände det att boken hade förlagt sig, just när en nyfödd liten parvel skulle noteras. Den skyldiga till bokens förehanden gick nog på två ben. Det letades och letades på alla tänkbara ställen. Jag försökte dra mig till minnes när boken senast använts. Ingen bok dök upp, nu var den verkligen på rymmen. Hade det gått så illa, att den gömt sig i tidningshögarna och hamnat i pappersinsamlingen. Det kunde jag inte tro. Det

ville jag inte tro, men vad skulle jag tro. Det var ett mysterium. Det fanns så mycket av nostalgiska minnen i boken, tidningsurklipp mm., som inte kan ersättas.

Jag trodde inte mina ögon när jag långt senare städade i garderoben och öppnade en kasse med gratulationskort. Där låg dyrgripen, som om ingenting skulle ha hänt. Hur har den hamnat där? Då drog jag mig till minnes, att jag hade behövt en finsk gratulationsvers och tittat på de gamla korten.

Klenoden med sina gulnande sidor är guld värd. I fortsättningen får jag väl bära runt boken på en silverbricka, så att jag inte utsätter den för ytterligare "komplikationer".

Viva Holm
Lojo

Meddelanden

Forskningsinbjudan

Hurudana erfarenheter har du av inträdet i arbetslivet?

I och med att högskolornas tillgänglighet har utvecklats, har också möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att studera vid dem förbättrats. Trots det finns det lite information om dessa studerandes övergång från studieliv till arbetsliv. Därför skriver jag nu mitt pro gradu-arbete i specialpedagogik vid Åbo Universitet om sysselsättning av högskoleutbildade personer med funktionsnedsättning .

Du kan hjälpa mig i min undersökning genom att skriva ner dina erfarenheter från arbetslivet, sett ur ditt perspektiv. I din berättelse önskar jag att du beskriver och funderar över din karriärstig ändå från högskolestudierna till idag. Hur var det att studera vid högskolan? Berätta om din övergång från studierna till arbetslivet; vilka utmaningar och motgångar har du stött på? Vilka faktorer har inverkat positivt på din karriär? Vilka hinder har du stött på? Har du upplevt diskriminering t.ex. i en anställningssituation eller på en arbetsplats? I hurdana arbetsförhållanden och på hurdana arbetsplatser har du jobbat? Hur fick du information om dessa arbetsplatser? Hur var det att jobba där? Motsvarade arbetet din utbildning? Är du nöjd med din nuvarande arbetssituation eller drömmer du om något annat? Hur ser du på din framtida arbetskarriär? Vilken betydelse har högskoleutbildningen haft för dig? Jag önskar också att du i slutet av berättelsen separat uppger din ålder, ditt kön, din yrkesbransch, ditt studieområde, din studieplats (universitet eller yrkeshögskola), ditt nuvarande bostadslän och dina kontaktuppgifter för eventuella tilläggsfrågor. Om du inte vill ge ut dina kontaktuppgifter hoppas jag ändå att du uppger de andra personliga uppgifterna. All information som du delger mig behandlas absolut konfidentiellt. Min avhandling skriver jag helt på finska, men du kan skriva om dina upplevelser på svenska. Bland alla skribenter utlottas ett pris.

Din berättelse kan du skicka så fort som möjligt, men senast den 30. 4. 2010 per post på adressen:

Marika Kangas, Studentbyn 19 A 4, 20540 Åbo
eller per e-post till: marika.kangas@utu.fi

Carina Willberg meddelar

Ett meddelande från rehabiliteringshandledare Carina Willberg.
Jag är på Åland från tisdagen den 16 mars t.o.m. fredagen den 19 mars.
Kontakta mig gärna ifall du önskar hembesök eller dylikt.
Mitt telefonnummer är 040-511 3346.
Vårhälsningar Carina

Itella ändrar inte heller sin utdelning för 75-åringar

Itella har bestämt att de inte heller ändrar sin nuvarande praxis angående specialtjänster i postutdelningen för över 75-åriga personer. Itella fortsätter enligt det tillvägagångssätt Kommunikationsverket önskat.

- I detta ärende skedde en felbedömning hos Itella. Vi beklagar ärendet och gör inga förändringar i det nuvarande tillvägagångssättet. Vi fick en stor mängd respons från våra kunder och på grund av detta inleds inga förändringar, konstaterar Petri Aaltonen, chef för Itellas konsumenttjänster.

Enligt Itellas planer skulle deras praxis standardiseras för olika delar av landet så, att en ålder på över 75 inte automatiskt ligger till grund för specialutdelning ända till hemmets dörr. Slutförandet av denna plan har nu avslutats.

Precis som tidigare har personer med rörelsehinder och personer över 75 år fortsättningsvis rätt att vid behov få sin post utdelad till en postlåda placerad vid tomtgränsen vid kör- eller genomfart, eller till lägenhetens brevinkast. En förutsättning för att avgiftsfritt beviljas specialservicen är att samtliga postmottagare i hushållet är berättigade till servicen. Tjänsten gäller Postens grundläggande utdelning, alltså den som görs dagtid.

Förutom rörelsehämning på grund av hög ålder kan servicen ges personer genom läkarintyg där behovet framgår eller enligt den lokala postutdelningens omdöme. För tillfället använder cirka 8000 hushåll specialtjänsten för över 75-åringar eller personer med rörelsehinder som innebär att man får sin post dagtid till hemmets dörr eller till tomtgränsen.

Källa: Edilex

Celia-bibliotekets verksamhet ökade kraftigt under senaste år

Celia, biblioteket som producerar och förmedlar litteratur i tillgängligt format, kunde under årets slut konstatera att verksamheten ökat också under 2009. Bland fakta- och skönlitteratur uppgick utlåningen till 950 000 lån. Lånemängden växte med nästan 15 procent jämfört med året innan. Också utlåningen av läroböcker ökade sedan år 2008.

Nästan 98 procent av den litteratur som lånats bestod av talböcker. Talböcker passar samtliga personer med lässvårigheter – synskadade, personer med läs- och skrivsvårigheter, personer med muskelsjukdomar, personer med utvecklingsstörning och andra personer som har svårt att läsa en vanlig tryckt bok. Förutom talböcker erbjuder Celia även punktskriftsböcker, elektroniska böcker och taktila böcker till utlåning. Att låna är kostnadsfritt och böckerna får endast användas av personer med lässvårigheter. De stora utlåningsmängderna möjliggörs av utlåningsmodellen: till varje kund bränns en egen cd-romskiva som inte returneras till Celia.

Enligt en användarundersökning som utfördes under årets slut upplever Celias kunder att de tjänster som erbjuds är en viktig del av det dagliga livet. Nio av tio som besvarade undersökningen ansåg att Celias tjänster har förbättrat livskvaliteten.

Källa: Celia

FPA tar över organiseringsansvaret för tolkningstjänsterna från kommunerna

Organiserings- och finansieringsansvaret för tolkningstjänster för handikappade överförs från kommunerna till Folkpensionsanstalten. Överföringen är administrativ och bestämmelserna om vem som har rätt till tjänsterna ändras inte. Regeringen föreslog torsdagen den 18 februari att lagarna ska stadfästas och avsikten är att republikens president stadfäster dem på fredag.

Från och med början av september 2010 har Folkpensionsanstalten ansvar för tolkningstjänsterna i vilka ingår tillhandahållande av tolkning inklusive nödvändiga kostnader samt redskap och anordningar som behövs för distanstolkning. Tjänsten är avgiftsfri.

Rätt till tolkningstjänst har sådana synhörselskadade, hörselskadade eller talskadade som på grund av sin skada behöver tolkning för att kunna arbeta, studera, uträtta ärenden, delta i samhällelig verksamhet, utöva en hobby eller för rekreation. En ytterligare förutsättning för att få tolkningstjänster är att personen i fråga kan uttrycka sin vilja med hjälp av tolkning och att han eller hon har någon fungerande kommunikationsmetod till sitt förfogande.

Klienterna har rätt till lika mycket tolkningstjänster som förr. Synhørselskadade har möjlighet att få minst 360 och hörsel- eller talskadade personer minst 180 timmar tolkning under ett kalenderår. Om det är motiverat med tanke på klientens individuella behov kan det ordnas mer tolkningstjänster än ovannämnda minimitimantal. Kommunerna har även i fortsättningen ansvar för övriga social- och hälsovårdstjänster och stödåtgärder för hörsel- eller talskadade och synhørselskadade. Den medicinska rehabiliteringen inom ramen för hälsovården svarar också i fortsättningen för underhåll av hjälpmedel som talskadade personer behöver i sin kommunikation, undervisningen av talskadade i kommunikationsmetoder som stöder och ersätter tal samt för avfattandet av utredningar och utlåtanden i anslutning till ansökningar om rätt till tolkningstjänster.

Eeva Joenpeltos bok "Sådd bland törnen" valdes till årets talbok

Årets talbok 2009 utsågs den 20 januari 2010. Det var femte gången utmärkelsen delades ut och denna gång tillföll priset Eeva Joenpeltos verk "Kuin kekäle kädessä", på svenska "Sådd bland törnen". Skådespelare Maija-Liisa Ström stod för den prisbelönta inläsningen.

Årets talbok väljs årligen av Synskadades biblioteksforening under det sista året av sin verksamhetsperiod. Målsättningen med priset är att uppmärksamma en kvalitativ talboks betydelse för synskadade. Priset ges till en inläsare, eftersom inläsaren med sin yrkeskunskap har en avgörande betydelse för hur bokens innehåll förmedlas till läsaren.

Källa: Celia

Blindas hörspelpris tilldelades "Här under Polstjärnan"

De Blindas hörspelsråd har för år 2009 utsett Väinö Linnas "Här under Polstjärnan" som bästa inhemska premiär. Romantrilogin har dramatiserats och framställs som en 21-delad hörspelserie. Verket skildrar en lång och omvälvande period av Finlands historia ur familjärt, släktbetonat och samhälleligt perspektiv. Radioteaterns trilogi har dramatiserats av författarna Leena Lander (trilogins första del), Juha Seppälä (andra delen) och Hannu Raittila (tredje delen).

De Blindas hörspelpris delas ut årligen och i juryn sitter blindas och synskadade personer med specialintresse för litteratur och hörspel.

Meddelanden från distriktet

Ålands Synskadade r.f.

Nyheter och uppdateringar 2010

Under höstmötet valdes en ny styrelse med några nya styrelsemedlemmar, ordförande blev Börje Troberg och till vice ordförande valdes Ann-Mari Mattsson. Styrelsemedlemmarna Bern Löfman och Lisbeth Eriksson valdes för två år. Viva Holm, Mary Niemi kvarstår på sitt andra år. Kerstin Forssberg är även detta år kassör, utanför styrelsen.

Ålands Synskadade r.f. har anställt en ny organisationssekreterare, Erika Strömberg. Hon sitter både på Ankaret, vilket är Ålands Synskadades verksamhetscenter och på HandiCampen som är mitt i Mariehamn, även hon utanför styrelsen.

Ålands Synskadade r.f. har i år tillsatt en aktivitetsgrupp, bestående av Ann-Mari Mattsson, Viva Holm, Kerstin Forssberg och Erika Strömberg. Gruppen har många planer för år 2010 och Ålands Synskadade r.f. ser fram emot det nya året med nya aktiviteter.

Vi kommer att ha våra kända månadsträffar på Ankaret som vanligt. En gång i månaden, vanligtvis måndagar träffas vi och brukar alltid ha något speciellt tema under kvällen, så som

musik, dans och sång. Intressanta och roliga föreläsningar är något vi kommer att fortsätta med.

Eftersom Mariehamn byggt ett kultur- och kongresshus, en modern och funktionell anläggning för större evenemang och små intima träffar, så ska vi försöka att gå dit på olika tillställningar, eventuellt teater.

Föreställningen "Rödlack och Blåljus" på Mariehamns stadshus, med syntolk, skriven av Robert Liewendahl blev ett uppskattat teaterbesök.

Under vintern hade vi Basar på Ankaret och i mars kommer vi att ha Loppisdag. Vi kommer att fortsätta med bingo, vilken Ann-Mari Mattsson ansvarar för.

Boccia-gänget träffas fortsättningsvis torsdagar kl.12-15 på Ankaret. Inom föreningen finns det även möjlighet för nybörjare att lära sig punktskrift med Bern Löfman, och en läscirkel finns en gång i veckan för längre hunna. Ålands Synskadade r.f. ordnar även vårutflykter på Åland, som passar för alla medlemmar.

Vi simmar i Folkhälsans simbassäng på fredagar och en ganska ny nyhet är våra syntolkade filmkvällar som vi flera kvällar redan bokat in.

**Syntolkad teaterföreställning,
på Alandica.**

Söndagen den 7 mars kl. 14.00
"Fröken Julie" av August Strindberg.

Månadsträff

Måndagen den 8 mars kl. 18.00
Program: HandiCampens personal
på besök

Syntolkad teater, på Alandica

Lördagen den 13 mars kl. 14.00
"Plaza svit" med bl.a. Lill Lindfors och
Tomas Bolme.

Bingo på Ankaret.

Tisdagen den 16 mars kl. 18.00

Loppis-dag på Ankaret

Söndagen den 21 mars kl.12-15

Filmkväll på Alandica

Onsdag den 24 mars kl.18.00
Vi ser en Åsa-Nissefilm med syntolk.

Filmkväll på Alandica

Onsdagen den 14 april kl.18.00
Vi ser filmen "Käre John" ifrån 1964,
med syntolk.

VÅRMÖTE

Lördagen den 17 april kl. 12.00

Bingo på Ankaret.

Tisdagen den 20 april kl. 18.00

Syntolkad vårkonsert på Alandica.

Söndagen den 25 april kl. 18.00
Viva körens LÅNGTAN TILL.

Grill-kväll på Ankaret.

Tisdagen den 11 maj kl. 18.00

Åbolands Synskadade r.f.

Åbolands Synskadade håller ordinarie
vårmöte lördagen den 20.03. kl. 14.00
på verksamhetscentret Sydvästen, Eriks-
gatan 5 A 9, i Åbo. De i stadgarna § 10

nämnda ärendena behandlas. Program
och kaffeservering. Pargasborna anmä-
ler sig till Harriet, tfn 4584665 och
Kimitoöns medlemmar till Birgitta, tel.
422253. Väl mött på vårmötet!
Styrelsen

**Svenska synskadade
i Västnyland r.f.**

Svenska synskadade i Västnyland sam-
las till månadsträff lördagen den 13
mars 2010 kl. 13.00 i verksamhetscen-
tret Lyan, Prästängsgatan 12, Ekenäs.
Det blir program, aktuell information,
kaffe med dopp och igen ett tillfälle till
samvaro.

Transport längs kända rutten. Anmäl-
ning senast torsdag den 11 mars till
Bjarne Sandberg, tfn 040-544 8313 eller
till Birgitta Nordström , tfn 019-231 118.
Hjärtligt välkommen med.
Styrelsen.

**Svenska synskadade
i Östnyland r.f.**

Svenska synskadade i Östnyland håller
stadgeenligt årsmöte lördagen den 27
mars klockan 13 i Kajutan, Ågatan 33 i
Borgå. Välkomna!

Svenska Synskadade i Östnyland besö-
ker Liljendalrevyn "Taran" söndagen
den 21.3 kl. 13.00. Bussen i Borgå startar
från Fredsgatan kl. 11.45, anmälningar
senast 11.3 till Marita 5244092 eller
Stina 582514. Välkommen med!

Vasa svenska synskadade r.f.

Verksamheten fortsätter på Lyktan och vi är glada att ni kommer hit trots mycket snö och kallt väder!

Observera att vecka 9 håller Lyktan stängt. Då har vi sportlov.

- Mimoselgrupperna fortsätter att träffas varannan onsdag jämna veckor. Förmiddagsgruppen kl. 10 och eftermiddagsgruppen kl. 13. Mimosel ordnas i samarbete med Folkhälsan och ledare är Camilla Westerlund.
- Stolzgymnastik har vi på Lyktan varannan onsdag (ojämna veckor) kl. 13 med Britten Nylund.
- Punktskriften fortsätter varannan torsdag kl. 10. Kurserna ordnas i samarbete med Svenska studiecentralen. Mera info från kansliet.
- Boccia spelas onsdagar och träff är det på Lyktan kl. 17.

Träff i Närpes

- Tisdag 9 mars blir det träff för sydösterbottningarna i församlingshemmet i Närpes kl. 13. Rehabiliteringshandledare Pia Nabb och Marja-Leena Österlund medverkar samt distriktssekreterare Tina Back. Det blir "hjälpmedelsbytar dag" med förevisning av hjälpmedel och möjlighet till diskussion och råd. Anmäl er till Tina på tel.nr 3170654.
- Bowling måndag 22.3 kl. 19. Träff på Krutkällarvägen.

Planeringen av vårens verksamhet fortgår. Följ med medlemsbandet och

Vasabladets föreningsspalt för mera information om medlemsträffar och andra evenemang. Om du har frågor kontakta Tina på kansliet, måndag till torsdag kl. 9-11. Tel. 317 0654.

Njut av vårvintersolen!

Distriktssekreterare, Tina Back.

Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f

Måndagsträffarna kl 13.00 på Hörnan fortsätter som vanligt med varierande program. På kalendern har vi litteratordiskussioner, frågesport och spel, minnesträning samt motion. Lyssna på medlemsbandet så får du höra mera exakt om kommande måndagsprogram.

Efter årsskiftet har vi även en gång i månaden torsdagskvällsprogram. Kom med torsdagen den 18 mars och ha en trevlig kväll med program och samvaro. Vattenjumpan fortsätter om fredagarna.

Hörnans öppethållningstider:

Må-ti 9.30-13.30

To 13.30-15.30

Tel: 612 1779

Adressen är Parisgränden 2 A 3, 00550 Helsingfors

Mera om vårt program finns det på kommande medlemsband, så lyssna på dem!

Vi ses på Hörnan!

Tolk-, översättnings- och renskrivningstjänster erbjuds

Paulina Hannus, fil. mag. från Åbo Akademi, erbjuder via företaget Översättningsbyrå P. Hannus/Kielenkäännöstoimisto P. Hannus översättningar och tolktjänster mellan följande språk: svenska-franska-svenska, engelska-svenska, finska-svenska och finska-franska. Dessutom erbjuds renskrivning av texter efter diktamen eller inlästa på band eller skiva. Priser: Kortare översättningar än fem A4-sidor: 3 euro/rad. Översättningar som är fem A4-sidor eller längre: 75 euro/sida. Tolktjänsten kostar 60 euro/timme+resor. Renskrivningstjänsten kostar 2 euro/minut av dikterat material.

Mer information och kontaktuppgifter: Översättningsbyrå
P. Hannus/Kielenkäännöstoimisto P. Hannus
e-post: phannus@gmail.com, tfn 040-5961196
Hemsida: www.phannus.webs.com

Tisdagen den 9.3.2010 kl. 12.00-15.30 ordnas en

Informationsdag

På plats finns sakkunniga inom syn-, hörsel, och seniorarbete som presenterar sin verksamhet och sina tjänster. Dessutom musikunderhållning, filmföreläsning (DVD:n Post till pastor Jakob, syntolkad till finska) samt föreläsning av audionom Anita Valjakkala. Hjälpmedel för synskadade förevisas av bland andra Näköpiste Polar Print Oy och Aviris.

Plats: Oulunkylän kuntoutussairaala
Ståthållarvägen 5 (Käskynhaltijantie 5)
Helsingfors (Åggelby)

Bussförbindelse: HKL 72 från Järnvägstorget

Hans Brummers Stiftelse

delar ut understöd till förmån för synskadade,
i praktiken främst för kunskaps- och
livskvalitetsbefrämjande ändamål.

Skriftliga ansökningar, max. 1 A 4-sida,
som bör innehålla

- sökandens fullständiga namn, personbeteckning,
adress och telefonnummer
- ändamål för understödet
- ansökta beloppet
- bankkonto

sänds senast 31.3 2010 till:
Hans Brummers Stiftelse, c/o Petterson
Gäddvägen 8 A 1, 02170 Esbo

Tel.: 0400-514964
hansbrummersstiftelse@gmail.com